

De Traditie

Ik kom zo nu en dan mensen tegen die grote waarde hechten aan de Traditie. Ik zelf heb die op jeugdige leeftijd afgezworen. Ik deed dat niet lichtzinnig, maar na rijp beraad en grondig onderzoek. Het was een enorme opluchting voor mij toen ik die stap had gezet. Het voelde als had ik de figuurlijke gevangenis waarin ik zat opgesloten verlaten. Dat gevoel en die overtuiging zijn altijd gebleven tot op de dag van vandaag.

Ik heb de indruk dat er tegenwoordig nogal wat zogeheten cultuur-christenen zijn. Ze zijn niet zozeer bezig met het kritisch bekijken van wat het christendom in essentie inhoudt en waar het geloof en de kerken allemaal toe hebben geleid. Evenmin wat het een en ander voor het dagelijks leven betekent. Ze zijn vooral geïnteresseerd in het verleden en het christendom als cultuurverschijnsel. Ze koesteren de waarden van weleer, de normen vooral en ook de kunsten en de literatuur die het christendom heeft voortgebracht. Deze benadering van het christendom is ook terug te vinden in de politiek, met name in rechts-populistische partijen, die het christendom graag gebruiken om hun naar het fascisme neigende politieke ideeën te onderbouwen of te legitimeren.

Hier wordt een bijna universeel verschil in benadering van de werkelijkheid zichtbaar en dat is belangwekkend en boeiend. Het onderscheid is verhelderend en betekenisvol. Het is terug te vinden in de hele geschiedenis. Zowel in het religieuze en spirituele domein, als ook in de filosofie, de psychologie en de psychotherapie. De ene benadering van de werkelijkheid vertrekt vanuit het verleden, de traditie, de heilige boeken, welomschreven ideologieën, filosofische systemen of spirituele paden. De antwoorden op de grote levensvragen worden in de traditie gevonden, daaruit wordt geleefd en met de verhalen die daar worden gevonden probeert men de werkelijkheid te begrijpen en te verklaren. Waar zou je je anders op moeten baseren, zo is de gedachte.

De andere benadering wordt uitdrukkelijk gekenmerkt door openheid naar de werkelijkheid vanuit het hier en nu, door luisteren en onbevungen waarnemen, vanuit het besef dat de werkelijkheid door onze theorieën en opvattingen geweld wordt aangedaan en zo niet uit de verf kan komen.

Ik geniet van de vrijheid om zonder enige theorie om me heen te kijken en zonder enige autoriteit mijn leven in te richten. Zonder geloof en zonder richtlijnen van buiten. Vaak wordt dan tegengeworpen dat een mens toch houvast nodig heeft, waar kan hij dat anders vinden dan in de traditie en in de richtlijnen die je daar vindt?

Het is juist dat wij mensen snakken naar zekerheid en veiligheid. Het leven is vol bedreigingen en onzekerheden. Het is begrijpelijk dat mensen hun onzekerheid proberen te overwinnen door zich aan te sluiten bij een kerk of iets wat daarop lijkt, zodat ze weten wat de zin van het leven is en hoe ze hun dagelijkse leven moeten leiden. Maar kom je dan niet weer terecht in de gevangenis waaruit ik mij vijftig jaar geleden heb bevrijd? En wie wil dat nog? Natuurlijk zijn er mensen genoeg die daarin blijven hangen, maar ga je dan geen armzalig, beperkt en onvrij leven leiden? Is de werkelijkheid niet veel groter dan alles wat wij aan geloof, theorieën en ideologieën hebben bedacht?

Mensen kunnen helaas niet zonder en komen nergens als ze het alleen moeten uitvinden. Of diepgaande verhalen uit onze culturele erfenis ons dieper bij de zin van het leven brengen,

hangt er ook van af of mensen het zich eigen maken. Als je dat niet doet blijft het iets van buitenaf, niet van jezelf. Het blijft dan theorie, het zal je leven niet veranderen.

Schatten we het menselijke potentieel om zelf de zin van je leven te vinden te hoog in? Waar het op aan komt is of je zelf daarin gelooft, niet in de godsdienstige zin van het woord, maar in de zin van een diepe, persoonlijk doorleefde overtuiging.